



ÉRTÉKEK SZERINT, KÖZÖSSÉGEK ÁLTAL

PETÉNYI SZILÁRDNÉ, HUNYA POLGÁRMESTERÉNEK ÉVTIZEDEI

*„Feladat annyi van egy településen, amennyit találunk,
én pedig mindig találok magamnak.”*

E Békés megyei kis faluban, mely 32 km-re fekszik a megyeszékhelytől, Békéscsabától, mindössze 682 fő lakik. Mégis van itt óvoda, katolikus templom, művelődési ház, könyvtár, orvosi rendelő, gyógyszerház, vendéglátó egység, internet, sportpálya, játszótér és minden, ami csak elképzelhető a nyugodt, csendes, de mégis haladó, és komfortos vidéki élethez.

Önkormányzatunk törekvése, hogy mind élhetőbb életet, mind szebb településképet alakítsunk ki ezen a helyen, ahol hisszük, élni jó. Büszkék vagyunk településünkre, az itt lakók szorgalmára.

Ahogy megérkezem Budapestről Hunyára, a hivatalba, már indulunk is a polgármester asszonnyal a művelődési házba. A falu jegyzője visz minket autón, ott akarjuk érni a klubot, a nyugdíjas asszonyokat. Épp azzal foglalkoznak, hogy újra kiváltsanak egy művet, amit átalakítanak a saját szájuk íze szerint, s megrendezik maguknak, az egész falu örömére. Képesek megnevetetni a közönséget. Legutóbb Hévízre is eljutottak, a nyugdíjas színjátszó találkozóra, nemcsak azért, mert szakmailag jók és kiválasztották őket, hanem azért, mert a polgármester asszony, mint máskor is, megoldotta, hogy utaztatni tudja őket. Képeket a *Hófehérke és a hét törpe* átiratukról látok, jó emberismere- te van a két szociális munkásnak, akik rendezik őket, de az asszonyok maguk is mondják, ki lesz a Tudor, ki a Vidor közülük. Ők azok, a falu asszonyközössége, akik a hagyomá-

nyokat is felelevenítik, bemutatják. Tőlük láthatta a falu a harmincas évek aratáshoz kötődő népszokásait, a lakodalomhoz kötődőket, mely szerint ők is egybe keltek párjukkal. A jelmezeket ők maguk készítették, a kornak megfelelően.

A szavakból, ahogy Petényi Szilárdné üdvözli az asszonyokat, ahogy bemutat bennünket egymásnak, érezni lehet, hogy emberhez való viszonyában minden alapérték megvan, amivel – még földjével rendelkező, azt művelő – falusi ember becsülte a másikat. Szereti az asszonyokat, akikhez érkezünk. Olyan beszélgetés kezdődik, amit kár is abbahagyni, mindnyájan élvezzük. Talán egyszer folytatni is tudjuk. A polgármester asszony elmondja nekem az asszonyokról, hogy mindent nekik köszönhet, sőt, nekik köszönhetnek a férjével, mindenre ők tanították meg őket. És e zárt közösség, mely idegeneket





Megyejárás

keveset fogadott be, őket befogadta és megszerette. Bár Szarvason építették fel családi házukat, nem vágytak be a városba. Az asszonyok büszkéek rá, hogy Petényi Szilárdné ezt mondja, annak is örülnek, hogy újra hallhatják tőle. Fontos nekik, hogy az értékeknek ők a hordozói, s hogy tudott a szerepük a faluban. Milyen jó – ettől a léghőrtől – derűs asszonyokat látni.

Megnézzük a művelődési házat, és miért ne lenne büszke rá a falu polgármestere, a falu gazdaszonya, aki felújíttatta a lepusztult épületet, és újra kultúrát vitt a település életébe. A színházteremre, szép nagy színpaddal, a könyvtárra, a számítógépes szobára. Minden helyiséghez hozzáfűzi, kik használják és mikor. Nagyon fontosnak tartja, hogy a közösségi életet formálja, különféle rendezvényekkel, ahol az értékekre helyezi a hangsúlyt. Már indulunk is tovább.

A művelődési ház és a polgármesteri hivatal nincsenek messze egymástól, visszafelé gyalog megyünk, hogy megnézzük a parkot. Micsoda szép nagy park, játszótérrel, fajtékokkal, mögötte futballpálya, a mögött szép magas ház, alul kondíciós terem, fölül ifjúsági klub. Nem csak az öregeknek van meg minden, ahol találkozhatnak, jól érezhetik magukat, megvan a fiataloknak is. Egyformán törődik a gyerekekkel, mert ők a jövő, a fiatalokkal, mert ők a jelen, és az idősekkel, mert ők azok, akik ma is őrzik azokat az értékeket, melyek a falu sajátosságát adják.

A parkon visszafelé arra is van idő, hogy megnézzek egy – a játszótér egységes játékeitől eltérő – színesre festett játékaútót. Egy falubeli öreg készítette, kapott hozzá a polgármester asszonytól egy szép, nagydarab farönköt. A hivatásos játszótérkészítő három éve készítette el a falu játszótérét. Akkor, megérezve a falu közállapotát, elhatározta, ha megteheti, Hunyára jön lakni. Nemrég megérkezett a faluba. Látogatásom másnapjára a polgármester asszony újságírókat hívott, hogy a megyei lap bemutassa a hunyai játékkészítőt. Legyen munkája. Hogyha már Békés megyében van, akkor, akinek szüksége van rá a megyében, hívhassa. Tudjanak róla a Békés megyeiek, van játszótérkészítőjük. De hívhatják a szomszéd megyékből is, meg messzebről. Szép a munkája.

A parkban közmunkások dolgoznak, gereblyézik a lehullott leveleket, köszönnek a polgármester asszonyuknak. Neki mindegyikükhöz van egy-egy mondata, egy-egy jó szava. Ismeri őket. Petényi Szilárdné faluban eltöltött évtizedeiből az első tanítással, a következők iskolaigazgatással, aztán polgármesteri feladatok ellátásával teltek.

– Többen közülük a tanítványaim voltak – mondja a polgármester asszony. Szerettem tanítani, tanítottam alsóban és felsőben, akkor is tanítottam, amikor már iskolaigazgató lettem.

– Így lehet munkát elvárni a közmunkásoktól, ismerjük egymást. Én reggel már fél 8-kor a hivatalban vagyok, előtte végignézem, milyen munkákat a legfontosabb elvégezni aznap. 8-kor kiadom a munkát, tudom, milyen munkát adok, mindenki tudja, hogy aznap az a legfontosabb. Azt is tudják, hogy leellenőrzöm az elvégzett munkát. Nagyon sok mindent készítettünk közösen, amire büszke vagyok.

Eszembe jut falukutató időszakom, amikor pusztafalusi öregasszonyok elmondják nekem, hogy hogyan kezdődött egy nap, amikor a családbeli nőknek ők, a férfiaknak pedig a férjük kiadta a munkát. Rendje volt a munka elvégzésének. A gazda és a gazdaszonya tudták, mikor mit kell elkezdni, mire kell



A művelődési házban



lája a kevés gyereklétszám miatt, de arról is, hogyan őrzik az iskolásikkal a kapcsolatot. A Szent László Karitás Szervezet minden nyáron tábort szervez a hátrányos helyzetű gyerekeknek. Élményeik emlékezetesek maradnak. Az óvodában épp feküdni készülnek a gyerekek. A polgármester asszony igazítja el rajtuk a takarót. Egyikük plédjét vékonynak találja, de a kislőről kiderül, nem szereti a meleget. Megyünk tovább.

Az utak mellett itt is, ott is, innen is, onnan is, parkokat látunk. Közmunkások keze munkája. Az ülő alkalmatosságok is, a kisebb építmények is, amiket készítettek bele. Ők csinálták az utcanév felírásokat, szép sötét bordó színűre festett fa jelzőtáblák. A polgármester asszony úgy büszke mindenre, ahogy azok is lehetnek, akik elkészítették. Amikor eljön az ideje, nyugdíjba megy és pihenni fog, milyen sokáig viselni fogja majd a falu vezetésének, gondoskodásának nyomait. És mennyi ideig élhet majd, az általa megerősített, az emberek egymásra figyelni tudásán alapuló, közösséggé válásra alkalmas emberi kapcsolatainak tőkéjéből.

– Itt nem éheznek senki – mondja. A közétkeztetést a falu terméséből oldjuk meg, saját termés-

befejezni. Ők voltak a felelősök érte. Szavuk nyomán kezdődött el a nap, sokszor a napfelkelte is csak a szavukat követte.

Hunyán eszembe kell, hogy jusson mindez, mert Petényi Szilárdné gazdája a falujának. Nem véletlenül tettek meg mindent a falubeliek, hogy a második négy évre is vállalja a munkát: 2010-ben, a választásokat megelőzően, egy este, amikor hazaért, amikor már nem gondolta, hogy még egy periódust végig csinálna, annyi volt a cédula a postaládájában, hogy kizuhant, s szólt hozzá egy levél is.

– Ember vagyok én is, jól esett, ahogy akartak. Elvállaltam.

Jó Hunyán a polgármester asszonnal együtt menni az utcán.

Traktor jön, integetnek, köszönnek egymásnak. Petényi Szilárdné azt mondja, az alpolgármesterrel találkoztunk, akire mindig számíthat.

Már én is érzem a viszonyokat, mondom neki, én is csak traktoros helyettest szeretnék magamnak.

A templomhoz érünk, gyönyörű, új templom. A régi templom leégett, a falu pedig egy éven belül újat építettett adományokból. Falán emléktáblák. De már a fővárosból Hunyára kitelepítettekről beszélünk. Ők is kaptak emléktáblát egy szép park közepén. Visszajárnak a faluba az akkor gyerekként idetelepítettek.

Az óvodánál kerül szó arról, hogy 2012-től nincs a falunak isko-



Szent László tábor

inket készítik a konyhán, de azok az öregek is megkapnak minden terményt, akik már nem tudják megtermelni, amire szükségük van. Nem segíyt adunk, terményt adunk. A szociális étkeztetés pedig biztosított a rászorulóknak számára.

Hunyán szokás a kapottért köszönetet mondani és hálásnak lenni, nem csak most, 2012-ben, aminek az őszén Hunyán élvezhettem, hogy a polgármester asszony körbe vezetett a faluján, hanem már a falu névadásakor is az volt. A második világháború után lett önálló település a község, Endrődszentlászló néven. 1947-ben a lakosság kezdeményezésére felvette egykori jótévője, Hunya József után a Hunya nevet. Átkeresztelték a falut Hunyára.

A polgármester asszony a férjével 37 évvel ezelőtt érkezett meg a faluba, olyan helyre, ahol két diplomás kellett. Azóta élnek Hunyán. A férj mezőgazdasági mérnök, a polgármester asszony pedagógus. És Petényi Szilárdné polgármesterként is, ma is felelegeti, hogy a falu öregjeitől tanultak mindent. Neki is fel fogják emlegetni polgármester éveit, ahogy máris emlegetik a tanítványai, ahogy ő tanította őket.

Szobájában az ajándékok, amiket falubeli gyerekektől kapott, egy nagy meséskönyvsorozat, ami első, most két éves unokájára vár. Petényi Szilárdné már most tudja, csak az unokájára kell gondolnia, mire készül, ha nem lesz polgármester tovább.

Megnézzük a tanácskozótermet, a falán a fényképeket, mennyi minden, amire egy falu és a vezetője mind büszkék lehetnek. Nekem a szemem az ötven éves házaspárokra akad meg. A templomban, az oltár előtt állnak. Nekem ez is arról beszél, milyen értékeket őriz Hunya. Minden fotó értékekről tudósít. A fényképek a tanácssterem falán, az idézetek a váróban, felhívják a figyelmet. Ahogy a messziről jöttek meg, amint az utcán egymást köszöntik a szembejövők. A falubeliek értékeket tudva tisztelik meg egymást köszöntésükkel, érdeklődve egymás iránt.

Miért ne lehetne nyugodt öregkora annak, aki Hunyán élte le az életét, akit ismernek, és aki számíthat rá, hogy mindig meglesz mindene, ami egy embernek kell, amire szüksége van. És miért ne lehetne egy faluban jókedvűen élni, ahol ilyenek az adottságok. Ahol értékén becsülik az embert, és ahol tudják, mit jelent egy jó polgármester.

Minden egy jó polgármesteren múlik? – teszem fel a kérdést útban hazafelé magamnak. De azt kell rá válaszolnom, hogy nem. Mert ez nem elég. Akkor tud minden egy jó polgármesteren múlni, ha jó a falu, amiben a jó polgármester teszi a dolgát. Jó falu pedig ott kovácsolódik, ahol mindenki, nem csak magát, a másikat is nézi. A nyugdíjas klub asszonyai ott vannak az Anyák napján, a falu ünnepeire a polgármester asszony olyan műsort szervez, hogy már előre tudják, sajnálhatja, aki valami miatt nem lesz szerencsés elmenni rá. Legutóbb egy gimnazista fúvószenekar örvendeztette meg őket, sokáig beszéltek róla. De a gimnazisták is hálásak voltak, jól érezték magukat Hunyán.



Igen. Az élhető élet a jó falun múlik. Amiben figyelik és segítik egymás gyerekét, mint a sajátjukat, ahol egymást is segítik, amiben kell, ahol számítanak egymásra, mert számíthatnak egymásra, s ebből a hálóból, az embereknek ebből a minőségi viszonyából áll össze a falu, a jó falu.

Ezeket az értékeket erősítette meg a falu az egykor hozzájuk érkező két diplomásból, s most ezeket az értékeket erősítette vissza és tovább a faluban Petényi Szilárdné, a polgármesterük.



MÁTYUS ALIZ falukutató, népművelő, író, szociológus, Erdei Ferenc-díjas (1982). Az MMIKL Szín – Közösségi Művelődés című szakmai folyóiratának alapítója, felelős szerkesztő, Wlassics Gyula-díjas (2002).